

Unge Funksjonshemmedes merknader til

Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltakelse og innflytelse

Unge funksjonshemmedes merknader til: Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltakelse og innflytelse

Unge funksjonshemmede viser til brev fra departementet og takker for muligheten til å kommentere rapporten fra ekspertgruppen.

Unge funksjonshemmede er en paraplyorganisasjon for landsdekkende ungdomsorganisasjoner, samt grupper, lag og utvalg for funksjonshemmet og kronisk syke ungdommer i Norge. Unge funksjonshemmede ble stiftet i 1980 og er en partipolitisk uavhengig interesseorganisasjon. Unge funksjonshemmede er i stadig vekst og representerer i dag til sammen 30 ungdomsorganisasjoner med 25 000 medlemmer.

Generelle merknader

Utredningen til ekspertgruppen tar for seg viktige utfordringer og gir et, etter vår oppfattelse, godt helhetsbilde av situasjonen til "funksjonsfriske" barn og unge i Norge. Det er imidlertid skuffende å se at ekspertgruppen ikke har gjort et like grundig arbeid når det gjelder ungdom med funksjonshemninger og kronisk sykdom.

På generelt grunnlag mener vi at underlagsmaterialet for ekspertgruppens rapport, omhandlende ungdom med funksjonshemninger og kronisk sykdom, er noe tynt.

Ekspertgruppens bruk av Rambølls kartlegging av fritidstilbudet til barn og ungdom med nedsatt funksjonsevne (i det følgende omtalt som Rambøll-rapporten), som grunnlag for kapittel 6.3 er ganske tynt. Denne rapporten er basert på et relativt lite antall kommuner og bydeler. Faren kan være at den virkelighetsbeskrivelsen Rambøll presenterer kan være mangelfull, og at rådene som gis ikke nødvendigvis er gitt på basis av et godt faglig fundament. Unge funksjonshemmede vil derfor på det sterkeste anbefale BLD å supplere med data fra et større utvalg i det fremtidige arbeidet.

Det å ha medbestemmelse i eget liv og egen hverdag er en forutsetning for å kunne leve et fullverdig liv. Derfor må barn og unges mulighet til medvirkning og innflytelse styrkes i alle deler av samfunnslivet. Unge funksjonshemmede mener derfor det er vesentlig at rapporten fremhever at det å gi barn og unge reell innflytelse og medvirkning ikke kun er et statlig ansvar, men at det også er et ansvar for privat sektor. Men vi savner å se ungdom med funksjonshemninger og kroniske sykdommer som et mer gjennomgående tema i utredningen, samtidig ser vi at rapporten påpeker at hele feltet trenger et løft. Derfor vil Unge funksjonshemmede anbefale at det utarbeides en helhetlig offentlig utredning på området.

Det følgende er Unge funksjonshemmedes merknader til de enkelte elementene i ekspertgruppens utredning.

Lovfestning av kommunalt demokratiprogram for ungdom

Unge funksjonshemmede er positiv til en formalisering og lovfestning av arbeidet med demokratiprogrammer for ungdom. Utredningen tar til orde for at et slikt program må speile mangfoldet i ungdomsmiljøer og unges lokale levekår, noe som vi ønsker å understreke viktigheten av, spesielt med henblikk på ungdommer med skjulte funksjonshemninger. Videre må et slikt demokratiprogram etter vår oppfattelse ha en kobling til strukturer der funksjonshemmede og kronisk syke ungdommer er representert.

Vi ønsker samtidig å understreke at et demokratiprogram som ekspertgruppen anbefaler, kan stimulere til å motvirke den nedadgående demokratideltakelse blant ungdommer, spesielt derfor finner vi det viktig, at det kreves, at et slikt arbeide fokuserer på utsatte gruppe.

Etablering av både representative og deltakerdemokratiske medvirkningsmuligheter

Unge funksjonshemmede er svært positive til opprettelse av nasjonale standarder for lokale ungdomsråd; i den sammenheng er det svært viktig for oss at disse standardene styrker inkluderingen av ungdom med funksjonshemninger eller kronisk sykdom.

Når barn og unge skal gis mulighet til reell innflytelse og medvirkning er det vesentlig at dette skjer på ungdommens egne premisser, noe utredningen er ganske tydelig på. Vi ønsker dog å knytte en kommentar til viktigheten av at en slik inkludering skjer på alle samfunnsområder. Ungdomsrådene må få mulighet til å jobbe med alle de saker de finner relevante, slik at det ikke kun blir rene ungdomssaker som behandles i disse strukturene.

Unge funksjonshemmede ønsker derfor å påpeke viktigheten av at dette gjøres tydelig i eventuelle retningslinjer for ungdomsråd. Videre er det vesentlig at slike strukturer kobles direkte på den politiske ledelsen i kommunene. Unge funksjonshemmede støtter derfor ekspertgruppens anbefalinger på dette punktet.

I denne sammenheng ønsker vi samtidig å påpeke utfordringene knyttet til de kommunale rådene for funksjonshemmede, hvor ungdomsdeltakelsen er svært lav. Vi ber om at denne problemstillingen tas med i det videre arbeidet og anbefaler en kvotering av ungdommer til disse utvalgene. Unge funksjonshemmede har utarbeidet et politikknnotat som omhandler dette, det kan finnes på vår nettside.

Representativitet

Ekspertgruppen drøfter ungdomsstruktureres representativitet, og anbefaler valg på ungdomsskole og videregående. Gjennom slike valg når man bredt ut, men mange av de ungdommene Unge funksjonshemmede representerer vil kanskje ikke være de mest aktive deltakere i slike prosesser. Dette er en utfordring som Unge funksjonshemmede finner det essensielt å ha fokus på i det videre arbeidet.

Standardisering av ungdomsundersøkelser

Unge funksjonshemmede er i utgangspunktet positive til at det utarbeides standarder for fremtidige ungdomsundersøkelser, men vil samtidig tilråde at slike ungdomsundersøkelser utarbeides i samråd med de organisasjoner og miljøer som representere ulike grupper av ungdom.

Tiltak rettet mot funksjonshemmede og kronisk syke

Ekspertutvalget stiller seg bak tiltakene som legges frem i Rambøll-rapporten om:

- En styrket støttekontaktordning
- Gratis transportordning
- Bedre samarbeid mellom kommunal og frivillig sektor
- Bedre informasjon om ulike tilbud.

Unge funksjonshemmede støtter disse forslagene, men ønsker å benytte anledningen til å påpeke at de er svært generelle, og må konkretiseres for å kunne gi en reell effekt. Videre ønsker Unge funksjonshemmede å sette fokus på aldersgrensen for hjelpemidler til bruk i fysisk aktivitet for mennesker med funksjonsnedsettelse. Denne grensen er i dag 26 år, noe som gjør det svært vanskelig for ungdommer over 26 år å delta på utstyrskrevede aktiviteter. Unge funksjonshemmede mener grensen for utstyrsstøtte bør heves.

Unge funksjonshemmede så gjerne at ekspertutvalget hadde foretatt en mer dyptgående drøfting av brukerstyrt personlig assistent i fritidsaktivitet. Ekspertutvalget trekker frem ledsagerordningen som et positivt virkemiddel. Unge funksjonshemmede vil anbefale at BLD i det videre arbeide drøfter en utvidelse og eventuelt lovfestelse av ordningen.

Rapporten nevner flere utfordringer mennesker med funksjonsnedsettelse står ovenfor når det gjelder tilgang til fritidsaktiviteter. En del kan gjøres enklere ved de forslagene utvalget skisserer.

Unge funksjonshemmede er skuffet over at ekspertutvalget ikke fremmer forslag som avhjelper utfordringene med manglende tilgjengelighet, spesielt da dette blir beskrevet som et stort problem i rapporten. Vi kunne ha ønsket en mer omfattende diskusjon av utfordringer knyttet til tilgjengelighet. Universell utforming blir ikke tatt opp i rapporten, dette svekker rapportens relevans da universell utforming er hovedstrategien for et mer tilgjengelig og inkluderende samfunn.

Avsluttende merknader

Unge funksjonshemmede vil på det kraftigste oppfordre til at det kommende arbeidet med implementering av tiltak skjer i løpende dialog med ungdomsorganisasjonene. Vi vet at ungdom er tydelig underrepresentert i offentlige råd og utvalg, så vel lokalt som nasjonalt. Samtidig er det denne ungdommen som sitter på kunnskap og kompetanse om deres livssituasjon, det må legges til rette for at denne kunnskapen kommer i spill i fremtiden.

For utdypende kommentarer eller avklaringer kontakt Generalsekretær Martin Kaasgaard, Martin@ungfunk.no

Med vennlig hilsen

Adrian Tollefsen
Styreleder

Martin Kaasgaard
Generalsekretær
Tlf.: 486 02 511
e-post: martin@ungfunk.no